

Γλώσσα Γ΄ Δημοτικού
Τα απίθανα μολύβια
ΠΡΩΤΟ ΤΕΥΧΟΣ
Τόμος 1ος

**Γ' Κ.Π.Σ. / ΕΠΕΑΕΚ II / Ενέργεια 2.2.1 /
Κατηγορία Πράξεων 2.2.1.α:**

**«Αναμόρφωση των προγραμμάτων
σπουδών και συγγραφή νέων
εκπαιδευτικών πακέτων»**

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ

Μιχάλης Αγ. Παπαδόπουλος

Ομότιμος Καθηγητής του Α.Π.Θ

Πρόεδρος του Παιδαγωγ. Ινστιτούτου

Πράξη με τίτλο: «Συγγραφή νέων

βιβλίων και παραγωγή

υποστηρικτικού εκπαιδευτικού υλικού

με βάση το ΔΕΠΠΣ και τα ΑΠΣ για το

Δημοτικό και το Νηπιαγωγείο»

Επιστημονικός Υπεύθυνος Έργου

Γεώργιος Τύπας

Σύμβουλος του Παιδαγ. Ινστιτούτου

Αναπληρωτής Επιστημ. Υπεύθ. Έργου

Γεώργιος Οικονόμου

Σύμβουλος του Παιδαγ. Ινστιτούτου

Έργο συγχρηματοδοτούμενο 75% από

το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και

25% από εθνικούς πόρους.

ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ

Ευάγγελος Ιντζίδης, *Εκπαιδευτικός*
Αθανάσιος Παπαδόπουλος,
Εκπαιδευτικός
Αριστοτέλης Σιούτης,
Εκπαιδευτικός
Αικατερίνη Τικτοπούλου,
Εκπαιδευτικός

ΚΡΙΤΕΣ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΤΕΣ

Αθανάσιος Τριλιανός,
Καθηγητής του Πανεπ. Αθηνών
Μαρία Καπετανίδου,
Σχολική Σύμβουλος
Μιχαήλ Αργύρης, *Εκπαιδευτικός*

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΗ

Χρήστος Δήμος,
Ζωγράφος - Σκιτσογράφος

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ

Βουβονίκος Βασίλειος, *Φιλολόγος*

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ
ΚΑΤΑ ΤΗ ΣΥΓΓΡΑΦΗ

Πέτρος Μπερερής,
Σύμβουλος του Παιδαγωγικού
Ινστιτούτου

Χρήστος Παπαρίζος,
Σύμβουλος του Παιδαγωγικού
Ινστιτούτου

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΤΟΥ ΥΠΟΕΡΓΟΥ
Σταθοπούλου Αλεξάνδρα,
Εκπαιδευτικός

ΠΡΟΕΚΤΥΠΩΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ
ACCESS Γραφικές Τέχνες Α.Ε.

ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ ΓΙΑ
ΜΑΘΗΤΕΣ ΜΕ ΜΕΙΩΜΕΝΗ ΟΡΑΣΗ

Ομάδα Εργασίας
Αποφ. 16158/6-11-06 και
75142/Γ6/11-7-07 ΥΠΕΠΘ

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ,
ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ**

**ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ**

**Ευάγγελος Ιντζίδης
Αθανάσιος Παπαδόπουλος
Αριστοτέλης Σιούτης
Αικατερίνη Τικτοπούλου**

**ΑΝΑΔΟΧΟΣ ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ:
ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ**

Γλώσσα Γ΄ Δημοτικού

Τα απίθανα μολύβια

ΠΡΩΤΟ ΤΕΥΧΟΣ

Τόμος 1ος

**Πάλι μαζί, λοιπόν!
Περάσατε όμορφα στις δια-
κοπές σας; Ξεκουραστήκατε;
Τεντωθείτε λιγάκι. Ξύστε μου
τη μύτη. Ρίξτε ένα χαμόγελο
στους διπλανούς σας.
Έτσι μπράβο! Α, δε συστηθήκαμε!
Είμαι ο Σωκράτης Μολυβάκης.
Σειρά σας τώρα!**

Ας γνωριστούμε καλύτερα

Τι μου αρέσει;

Σε ένα μικρό χαρτόνι, κομμένο στο αγαπημένο σου σχήμα (π.χ. ψαράκι, αστέρι, μαργαρίτα), ζωγράφισε από τη μία πλευρά το ονοματεπώνυμό σου.

Από την άλλη πλευρά γράψε την απάντησή σου στις παρακάτω ερωτήσεις:

- Ποιο είναι το αγαπημένο σου χρώμα;**
- Ποιο παιχνίδι σου αρέσει πιο πολύ;**

- Ποιο είναι το αγαπημένο σου τραγούδι;
- Ποια είναι η αγαπημένη σου εκπομπή στην τηλεόραση;
- Ποιο φαγητό σου αρέσει περισσότερο;

Γνωρίζω τους συμμαθητές και τις συμμαθήτριές μου

Ένα παιδί από την τάξη αναλαμβάνει να συγκεντρώσει όλα τα χαρτόνια. Έπειτα τα μοιράζει τυχαία στους συμμαθητές του.

- Διάβασε δυνατά το κείμενο στο χαρτόνι που πήρες.
- Ποιος το έχει γράψει;
- Τι άλλο θέλεις να ρωτήσεις το συμμαθητή ή τη συμμαθήτριά σου;

Τα απίθανα μολύβια

Στο μάθημα της Γλώσσας, **τα απίθανα μολύβια** θα σε βοηθήσουν να εργαστείς με ενθουσιασμό! Θα σε συντροφεύουν στο ταξίδι της μάθησης και θα είναι αχώριστοι φίλοι σου! Ας αρχίσουμε τις συστάσεις, λοιπόν!

Ο **Σωκράτης** παρουσιάζει και ρωτά.

Ο **Εύρης** παρατηρεί και ανακαλύπτει.

Η **Σοφούλα** εξηγεί.

Ο **Δήμος** και ο **Τίμος**
συμμετέχουν σε ομα-
δικές εργασίες.

Ο **Σοφοκλής** μας προσκαλεί
σε θεατρικό παιχνίδι.

Ο **Αρίστος** μάς θυμίζει
το λεξιλόγιο και
την ορθογραφία.

Η **Πηνελόπη** περιμένει να δει
τι έχουμε καταφέρει
στο μάθημα.

Πάλι μαζί!

- 1 Θαλασσινό σχολείο
- 2 Επιστροφή στα θρανία!
- 3 Το σχολείο ταξιδεύει στο χρόνο.
- 4 Δημοτικό Σχολείο Τρικάλων Ημαθίας.
- 5 Δεν είναι τρελοί οι δίδυμοι!
- 6 Ένα αστείο περιστατικό.

***Επιστροφή στα θρανία!
Καινούρια τάξη, καινούρια βιβλία.
Γνωριμία με νέους φίλους και
με σχολεία από άλλες χώρες
του κόσμου. Καλή σχολική χρονιά!***

Θαλασσινό σχολείο

Πώς θα 'θελα η θάλασσα
να ήταν το σχολειό μου
και του σχολειού μου η φορεσιά
να 'τανε... το μαγιό μου.

Να 'χα τα βότσαλα χαρτί,
τα φύκια συνδετήρι,
κοχύλια τα μολύβια μου
κι ο αστερίας σβηστήρι.

Στην άμμο η ορθογραφία μου
να ήτανε γραμμένη
να 'ρχεται κύμα γρήγορα
τα λάθη μου να παίρνει.

Και να 'χα για δασκάλες μου
τις βάρκες π' αρμενίζουν
να μ' έπαιρναν κάθε πρωί
στη Γη να με γυρίζουν.

Σοφία Παράσχου
Θαλασσινό σχολείο,
εκδ. Περίπλους

Κουβεντιάζω με το ποίημα

- 1** Ποιες εικόνες ήρθαν στο μυαλό σου ακούγοντας το ποίημα;
- 2** Τι επιθυμεί το παιδί που μιλά στο ποίημα;

3 Γράψε δίπλα από τις λέξεις του σχολείου σου τις λέξεις του θαλασσινού σχολείου που ταιριάζουν.

**Λέξεις
του σχολείου μου**

**Λέξεις
του θαλασσινού
σχολείου**

χαρτί

μολύβι

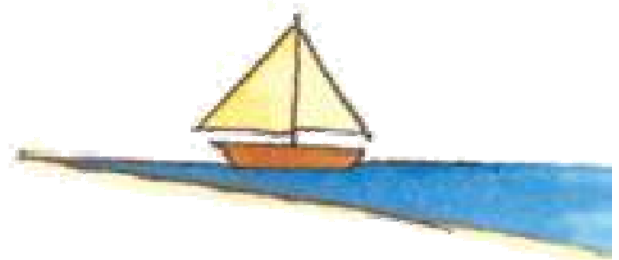
σβηστήρι

συνδετήρας

τετράδιο

ορθογραφίας

δασκάλα

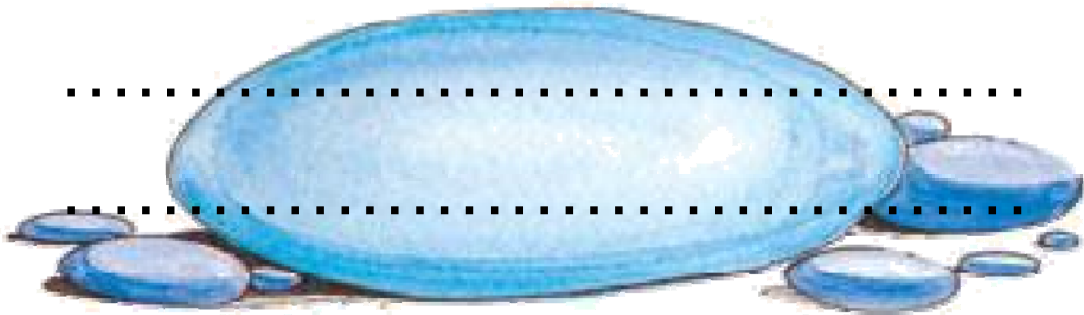
Η καλύτερη στιγμή των διακοπών μου

4 Η δασκάλα ή ο δάσκαλος σας βοηθά να χωριστείτε σε ομάδες. Το κάθε παιδί θα διηγηθεί στην ομάδα του μια ιστορία από τις διακοπές του, προσθέτοντας με τη φαντασία του κάτι που δεν είναι αληθινό. Κάθε ομάδα αποφασίζει ποια ιστορία θα ανακοινωθεί στην τάξη. Οι άλλες ομάδες θα προσπαθήσουν να βρουν τα στοιχεία της ιστορίας που δεν είναι πραγματικά. Κάθε ομάδα έχει δικαίωμα να κάνει μόνο δύο ερωτήσεις για να τα ανακαλύψει.

Γράφω σωστά

5 Σε συνεργασία με το διπλανό ή τη διπλανή σου βρες πόσες στροφές και πόσους στίχους έχει το ποίημα. Γράψε στο βότσαλο τους δύο πρώτους στίχους του ποιήματος.

Επιστροφή στα θρανία!

Σεπτέμβριος! Μια καινούρια σχολική χρονιά αρχίζει και χιλιάδες μαθητές και μαθήτριες σε όλη την Ελλάδα ξαναγαυρίζουν στα θρανία τους. Τι συμβαίνει όμως στον υπόλοιπο κόσμο; Δες τις εικόνες και θα καταλάβεις.

Τίτλος:.....

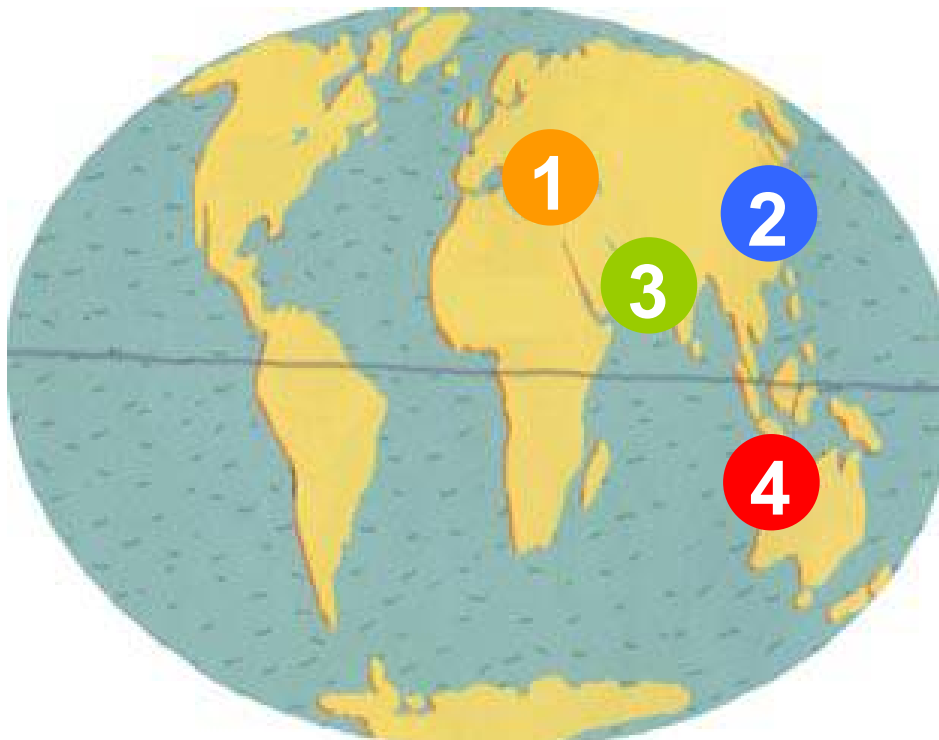
Εικ.1: Στην Γ' τάξη ενός σχολείου της Ελλάδας, οι μαθητές εργάζονται ομαδικά.

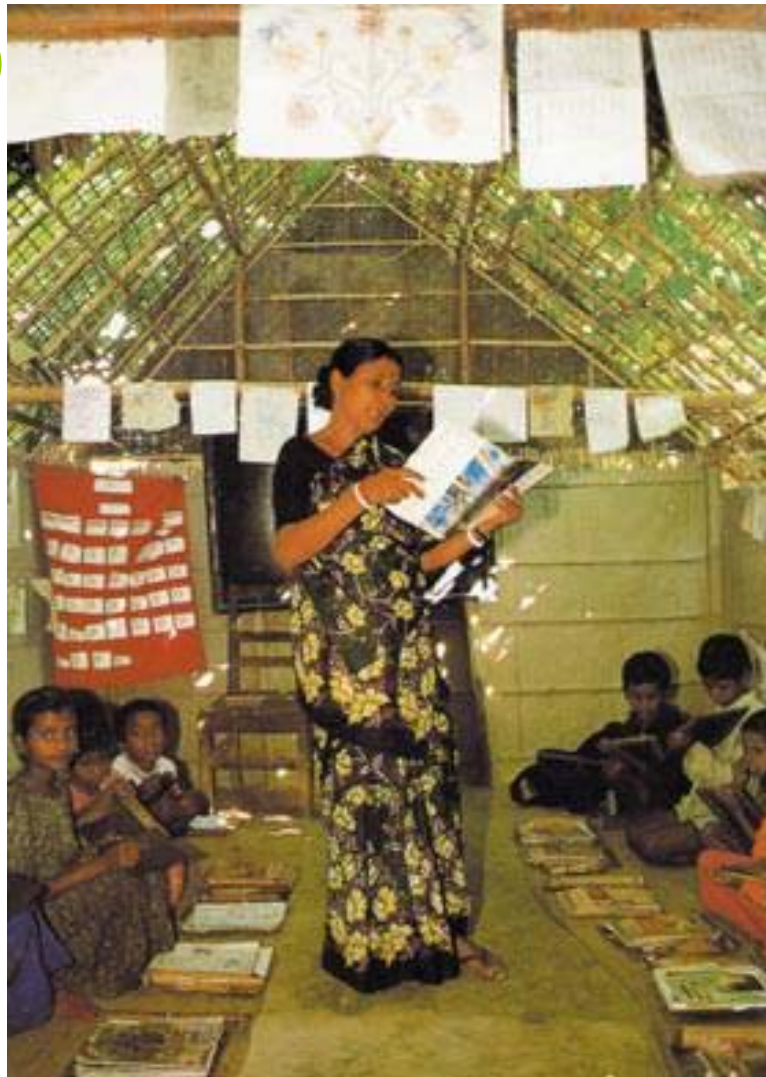
Εικ.2: Σ' αυτό το σχολείο της Κίνας, οι μαθητές κάνουν μάθημα με τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές.

Τίτλος:.....

**Φωτ/φία: Από το περ. Ερευνητές:
*Ανακαλύπτω τον κόσμο***

3

Εικ.3: Να και ένα σχολείο στο Μπανγκλαντές. Τα παιδιά έχουν στολίσει την τάξη τους.

Τίτλος:.....

Φωτ/φία: Από το εκπαιδευτικό υλικό της ActionAid Hellas

Εικ.4: Αυτά τα παιδιά ζουν στην Αυστραλία. Το σπίτι τους βρίσκεται πολύ μακριά από πόλεις και χωριά. Χρησιμοποιούν ασύρματο ή ηλεκτρονικό υπολογιστή για να επικοινωνήσουν με το δάσκαλό τους.

Τίτλος:.....

Φωτ/φία: Από το βιβλίο της Unicef *Μια ζωή σαν τη δική μου*, εκδ. Πατάκη

Ταξιδεύω σε σχολεία του κόσμου

1 Παρατήρησε τις φωτογραφίες (1) και (3) από την Ελλάδα και το Μπανγκλαντές. Σε τι μοιάζουν και σε τι διαφέρουν αυτές οι δύο τάξεις;

2 Σε ποιες τάξεις υπάρχουν μηχανήματα; Συζήτησε στην τάξη πώς νομίζεις ότι τα μηχανήματα αυτά βοηθούν τους μαθητές.

3 Με ποιον επικοινωνεί η μαθήτρια στη φωτογραφία (4); Τι νομίζεις ότι λέει;

4 Γράψε έναν τίτλο κάτω από κάθε φωτογραφία.

Παίζω με τις λέξεις

5 Στον πίνακα ανακοινώσεων μιας σχολικής αίθουσας οι μαθητές έγραψαν τους παρακάτω κανόνες. Για να τους διαβάσεις γράψε τις λέξεις **αίθουσα** και **τάξη**, όπου νομίζεις ότι ταιριάζουν καλύτερα.

- Μπαίνουμε στην ..... με ..... προσέχοντας να μη χτυπήσουμε.
- Διατηρούμε την ..... μας καθαρή.
- Στα διαλείμματα ανοίγουμε τα παράθυρα για να αερίζεται η ..... διδασκαλίας.

Γράφω σωστά

6 Η γόμα έσβησε μερικά λόγια του Σωκράτη στη σελίδα 18. Συμπλήρωσέ τα.

Σεπτέμβριος! Μια .....
σχολική χρονιά αρχίζει και χιλιάδες
..... και ..... σε
όλη την ..... ξαναγουρίζουν
στα ..... ΤΟΥΣ.

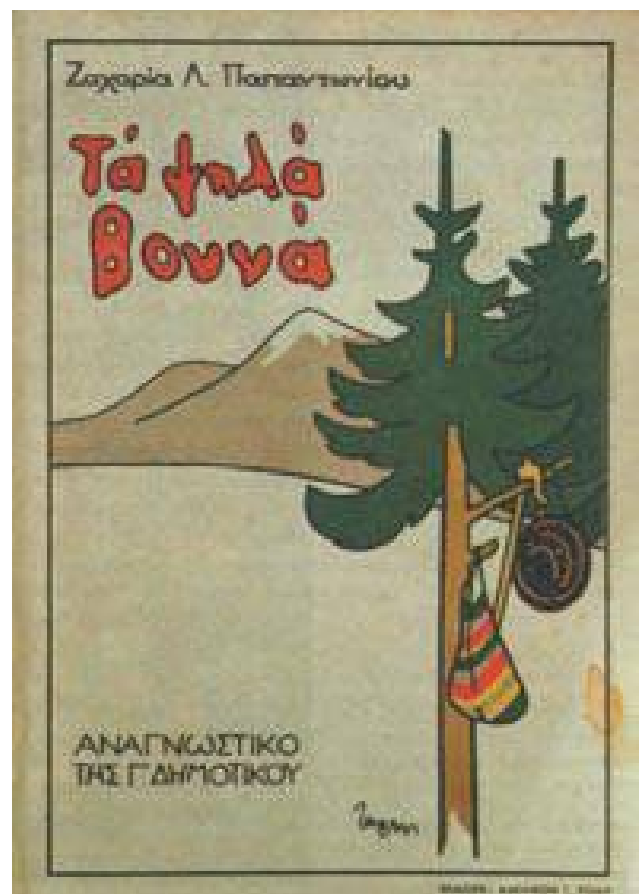
Το σχολείο ταξιδεύει στο χρόνο

Μια σχολική τάξη του 1970

Φωτ/φία: από το ένθετο «Επτά ημέρες» της εφημ. *Η Καθημερινή της Κυριακής*

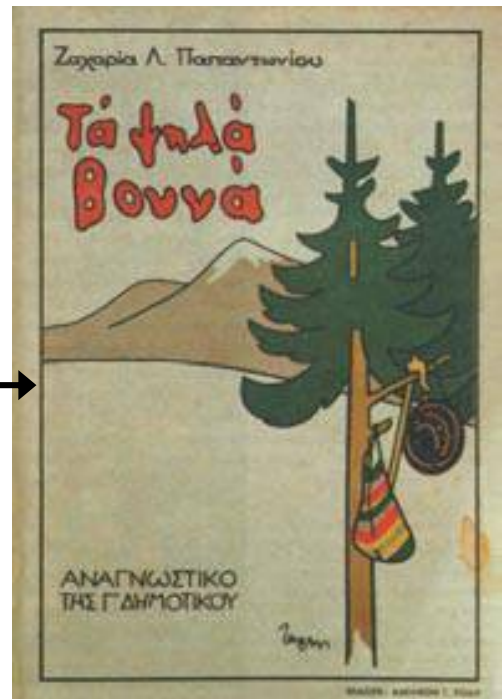
Ένα από τα πιο αγαπημένα βιβλία που διάβασαν οι γονείς και οι παππούδες σου.

**Ζαχαρία
Λ. Παπαντωνίου**

Τα ψηλά βουνά

**ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΟ
ΤΗΣ Γ' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ**

ΟΙ ΜΙΚΡΟΙ ΤΑΞΙΔΙΩΤΕΣ ΑΝΕΒΑΙΝΟΥΝ ΤΟ ΒΟΥΝΟ

Σὰν ἔφτασαν σὲ μιὰ ράχη, τοὺς καλωσῶρισε ὁ κρύος ἀέρας. Αὐτός ὁ ἀέρας εἶχε περάσει ἀπὸ κάθε κορφή καὶ κάθε λαγκαδιά. Τὸν πήραν μὲ βαθιὰ ἀναπνοή.

Πουλάκια μὲ ἄσπρη τραχηλιά κουνοῦσαν τὴν οὐρά τους στοὺς θάμνους κι ὕστερα ἔφευγαν μὲ γοργό λαρυγγισμό.

Οἱ βράχοι σχημάτιζαν σὰ
θεόρατα σπίτια, ποὺ δὲν ξέρεις,
ποιοὺς τὰ κατοικεῖ. Οἱ γκρεμοὶ ἦταν
φυτεμένοι μὲ πουρνάρια καὶ κουμα-
ριές. Ἀλλοῦ κατέβαιναν γυμνοὶ καὶ
ἀπότομοι, σὰ νὰ τοὺς εἶχες κόψει
μὲ σπαθί.

Ὁ βράχος ἀπάνω στὸ βράχο,
ὁ λόφος ἀπάνω στὸ λόφο
σχημάτιζαν τὸ βουνό.

Πελώρια ἦταν ὅλα.

Καὶ σ' αὐτό τὸ ὕψος ἀνέβαινε
μὲ στροφές, ὅλο ἀνέβαινε ὁ δρόμος.
Εὐτυχισμένοι σὲ τούτο τὸ θέαμα
οἱ μικροὶ ταξιδιώτες, κοίταξαν πρὸς
τὶς κορφές. Ἐνας τους φώναξε:
«Γειά σας, ψηλά βουνά !»

Ἐκδοση Βιβλιοπωλείου τῆς Εστίας

Οι μεγάλοι θυμούνται τα δικά τους σχολικά χρόνια!

**Φωτ/φία:
Κ. Μάνος,
Μουσείο
Μπενάκη**

Μια σχολική τάξη στα χρόνια του πολέμου

«Τ’ αγοράζανε τα παιδιά τα βιβλία, αλλά εμένα δε μου παίρναν οι γονείς μου. Ήμουν πάντα αδιάβαστη. Ό,τι μάθαινα, το μάθαινα από το δάσκαλο. Σκέψου ότι ένα μολύβι το έκοβε η μάνα μου στα τρία, για να πάρουμε οι τρεις αδελφές από ένα κομματάκι.

Ο δάσκαλος μου έμαθε την προπαίδεια κι ήμουν τόσο άσος στην αριθμητική που τα έβρισκα με δικό μου

τρόπο τα προβλήματα. Και λέγανε αυτό το παιδί θα γίνει ευφυΐα. Άμα δεν έχεις βιβλία, να δεις ευφυΐα που γίνεσαι! Γράφτηκα στην Έκτη, αλλά κηρύχτηκε ο πόλεμος με τους Ιταλούς».

Μελπομένη Συμπόρου, Βόλος
(μαρτυρία)

(Από το βιβλίο του Κ.Α.Π.Η. - Δήμου Βόλου, Εργαστήριο προφορικής αφήγησης)

Φωτ/φία:
Δ. Α. Χαρισιάδης,
Μουσείο
Μπενάκη

Αυτός ο μαθητής είναι σήμερα
παππούς.

« Στο μοναδικό βιβλιοπωλείο του Κάστρου παραγγείλαμε και το Αναγνωστικό μου. Με πολλή ανυπομονησία περίμενα να το πάρω στα χέρια μου. Λαμπρή ήταν εκείνη η μέρα που το πήρα. Με θαυμασμό κοιτούσα τις ζωγραφιές του, τις εικόνες αυτές του έξω κόσμου. Ήταν ένα βιβλίο μαγικό. Χρόνια από τότε ψάχνω εκεί που πουλούν τα παλιά βιβλία, με την κρυφή ελπίδα μήπως το βρω».

Ράλλης Κοψίδης, Λήμνος
(μαρτυρία)

(από το βιβλίο του Ράλλη Κοψίδη,
Κάστρο ηλιόκαστρο,
Τεχνικά εκδόσεις)

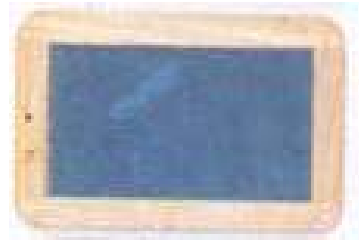
σάκα

κασετίνα

τετράδια

πλάκα

Ταξιδεύω στο χρόνο

1 Σύγκρινε τις τάξεις που βλέπεις στις φωτογραφίες, με τη δική σου τάξη. Ποιες αλλαγές παρατηρείς σε σχέση με:

- την αίθουσα διδασκαλίας;
- τα θρανία;
- τα βιβλία;
- τα αντικείμενα που χρησιμοποιούν οι μαθητές;

2 Παρατήρησε το εξώφυλλο και τη σελίδα του βιβλίου «Τα ψηλά βουνά».

- Ποιος είναι ο συγγραφέας του;
- Σε ποιο μάθημα και σε ποια τάξη το διδάσκονταν οι μαθητές;

3 Να υπογραμμίσεις στο κείμενο της Μελπομένης Σμπόρου τις φράσεις που δείχνουν τις δυσκολίες των μαθητών εκείνης της εποχής.

4 Διάβασε προσεκτικά το κείμενο του Ράλλη Κοψίδη. Πώς νομίζεις ότι αισθάνεται το παιδί της φωτογραφίας στη σελίδα 29; Γιατί;

Επισκέπτομαι τις λέξεις!

5 Για ποιο λόγο θα επισκεπτόσουν τους χώρους που δείχνουν οι επόμενες επιγραφές;

- Συμπλήρωσε τις φράσεις χρησιμοποιώντας και τις παραπάνω λέξεις.

Πηγαίνω στο .....

για να .....

..... . Επισκέπτομαι τη

.....

κάθε φορά που θέλω να δανειστώ

ένα .....

Αύριο Ανθολόγιο

Δημοτικό Σχολείο Τρικάλων Ημαθίας

**Ένα σχολείο παρουσιάζεται
στο διαδίκτυο.**

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

το σχολείο μας

μαθητές & δάσκαλοι

ο τόπος μας

δραστηριότητες – εκδηλώσεις

εργασίες

ΔΕΙΤΕ ΑΚΟΜΗ...

αξιοθέατα & μνημεία
συνεργασίες με άλλα σχολεία
μαθητική πινακοθήκη
εργασίες του ολοήμερου
τμήματος
χορηγοί

Το σχολείο μας είναι σχετικά καινούριο. Βρίσκεται στο κέντρο του χωριού, απέναντι από τη μεγάλη πλατεία του και μπροστά από το παλιό κτίριο που έχει ιστορία σχεδόν ενός αιώνα. Έχει χτιστεί το 1998 και αποτελείται από έξι αίθουσες διδασκαλίας, κατάλληλα εξοπλισμένη αίθουσα ολοήμερου σχολείου, κουζίνα, βοηθητικές αίθουσες προβολών, ηλεκτρονικών

υπολογιστών, φυσικών επιστημών, αίθουσα γυμναστηρίου και τα γραφεία του διευθυντή και των δασκάλων.

Στην τεράστια αυλή του υπάρχουν γήπεδα για τις αθλητικές δραστηριότητες. Στα διαλείμματα οι μαθητές και οι μαθήτριες διασκεδάζουν παίζοντας στις κούνιες, την τσουλήθρα και τα μονόζυγα που υπάρχουν μέσα σ' αυτή. Ο χώρος του πράσινου καταλαμβάνει τη μεγαλύτερη έκταση της αυλής του σχολείου μας. Πρόσφατα έχει δεντροφυτευτεί από τα παιδιά του σχολείου και σύντομα η ομορφιά της θα γίνει ακόμα μεγαλύτερη.

**Κείμενο και εικόνα από την ηλεκτρονική σελίδα:
[http:// dim-trikal.ima.sch.gr](http://dim-trikal.ima.sch.gr)**

Ξεκλειδώνω το κείμενο

1 Ποιους από τους χώρους που διαβάζεις στο κείμενο μπορείς να δεις στη φωτογραφία;

2 Το κείμενο είναι χωρισμένο σε δύο παραγράφους. Ποιο μέρος του σχολείου περιγράφει κάθε παράγραφος;

Πρόσεξε πώς ξεχωρίζει η παράγραφος στο κείμενο; Αφήνουμε μικρό κενό στην αρχή της παραγράφου.

Συζητώ και σημειώνω

3 Συζητάμε για το σχολείο μας και κρατάμε σημειώσεις.

Τι υπάρχει;

Οι χώροι του σχολείου μου

.....

.....

.....

.....

**Δραστηριότητες που κάνω
στο σχολείο μου**

.....

.....

.....

.....

Τι άλλο θα ήθελες;

**Οι χώροι που θα ήθελα να έχει
το σχολείο μου**

.....

.....

.....

.....

**Δραστηριότητες που θα ήθελα
να κάνω στο σχολείο μου**

.....

.....

.....

.....

Παίζω με τις λέξεις

4 Στο παρακάτω κρυπτόλεξο υπάρχουν 7 είδη αιθουσών. Μπορείς να τις βρεις;

Δ	Ι	Φ	Λ	Χ	Ο	Ρ	Ο	Υ	Π	Υ
Ι	Α	Ο	Θ	Ο	Υ	Ι	Α	Σ	Ι	Π
Δ	Υ	Λ	Χ	Κ	Ε	Τ	Ν	Η	Μ	Ο
Α	Ν	Α	Μ	Ο	Ν	Η	Σ	Τ	Α	Λ
Σ	Κ	Ο	Π	Ι	Σ	Ξ	Ε	Ν	Ι	Ο
Κ	Α	Π	Ρ	Ο	Β	Ο	Λ	Ω	Ν	Γ
Α	Λ	Ο	Γ	Ο	Υ	Ν	Υ	Τ	Ε	Ι
Λ	Η	Θ	Ο	Λ	Η	Ρ	Ο	Κ	Ξ	Σ
Ι	Σ	Φ	Υ	Σ	Ι	Κ	Η	Σ	Θ	Τ
Α	Τ	Ο	Π	Ο	Π	Σ	Α	Τ	Ι	Ω
Σ	Ε	Κ	Δ	Η	Λ	Ω	Σ	Ε	Ω	Ν

5 Διάλεξε τρεις από τις λέξεις που βρήκες στο κρυπτόλεξο και γράψε δικές σου προτάσεις.

.....

.....

.....

.....

6 Για να χρησιμοποιήσεις σωστά ένα λεξικό πρέπει να μπορείς να βάζεις τις λέξεις σε αλφαβητική σειρά.

Βάλε τις επόμενες λέξεις σε αλφαβητική σειρά. Για κάποιες λέξεις πρέπει να προσέχεις και το δεύτερο στη σειρά γράμμα.

Αν δεν ξέρεις τη σημασία, κάποιας λέξης, αναζήτησε τη στο λεξικό σου!

- τάξη, αυλή, σχολείο, κυλικείο, αίθουσα

....., ...
....., ...
.....

Γράφω σωστά

7 Παρατήρησε το κείμενο και συμπλήρωσε σωστά τα γράμματα που λείπουν, βάζοντας τόνο όπου χρειάζεται.

Το Δ_μοτικό Σχολ_ο Τρικάλων αποτελείτ __ από έξι __θουσες δ_δασκαλίας, βο_θητικές __θουσες και τα γραφ_α του διευθ_ντή και τ_ν δασκάλ_ν.

Δεν είναι τρελοί οι δίδυμοι!

Οι αδερφοί Φουσκάλες είναι δίδυμοι. Δεν μπορείς να τους ξεχωρίσεις, μοιάζουν σαν δύο σταγόνες νερό. Στο σχολείο πηγαίνουν σε διαφορετικά τμήματα.

Οι δίδυμοι Φουσκάλες συμπληρώνουν θαυμάσια ο ένας τον άλλο. Ο Ντε λατρεύει τη Γυμναστική και τα Μαθηματικά. Ο Μπε προτιμάει τα Γαλλικά και τη Γεωγραφία. Όταν έρχεται η ώρα για το μάθημα της Φυσικής Αγωγής ή των Μαθηματικών για τον Μπε και των Γαλλικών ή της Γεωγραφίας για τον Ντε, οι δίδυμοι απλώς αλλάζουν τμήμα. Είναι το ίδιο απλό σαν να λες καλημέρα.

Μόλις χτυπήσει το κουδούνι για το διάλειμμα, ο Μπε και ο Ντε

τρέχουν στις τουαλέτες. Γρήγορα γρήγορα γδύνονται και φοράνε ο ένας τα ρούχα του άλλου. Αυτή είναι η συνηθισμένη τους μέθοδος. Σε δύο λεπτά και με τρεις κινήσεις ο Μπε γίνεται Ντε. Και ο Ντε είναι τώρα Μπε. Στο τέλος του διαλείμματος, σαν να μη συμβαίνει τίποτα, μπαίνει ο ένας στην τάξη του άλλου.

Έτσι, οι μεγάλοι βλέπουν τους διδύμους να ενδιαφέρονται και να ασχολούνται με επιτυχία με τον αθλητισμό και να έχουν, παράλληλα, εξαιρετικές επιδόσεις στα μαθήματα. Και οι δυο τους.

Κολυμπάνε σαν ψάρια, τρέχουν σαν γαζέλες και κάνουν πατινάζ σαν πραγματικοί επαγγελματίες. Και οι δυο τους.

Πολύ σπάνια κάνουν ορθογραφικά λάθη και ξέρουν μάλιστα να γράφουν την πιο μεγάλη λέξη που υπάρχει μέσα σ' αυτό το βιβλίο χωρίς το παραμικρό λαθάκι. Και οι δυο τους... Υποδειγματικοί μαθητές! Και πολύ προικισμένοι.

Κάνουν τους γονείς τους περήφανους. Οι δίδυμοι βέβαια ξέρουν γιατί έχουν πάντα επιτυχίες σε όλα τα μαθήματα. Δεν έχουν σκοπό όμως να βγουν να το διαλα-

λήσουν σε όλο τον κόσμο.
Δεν είναι τρελοί οι δίδυμοι!

Μπερτράν Γκοτιέ,
Δεν είναι τρελοί οι δίδυμοι!
μτφρ. Ξένη Τσομπανάκη,
εκδ. Καστανιώτη

Ξεκλειδώνω το κείμενο

1 Σε ποια μαθήματα τα πήγαινε καλύτερα ο καθένας από τους δίδυμους;

2 Πώς τα κατάφερναν και είχαν πάντα επιτυχίες σε όλα τα μαθήματα;

3 Γιατί δεν είναι τρελοί οι δίδυμοι;

4 Ποια είναι η γνώμη σου για τη μέθοδο των διδύμων;

.....

.....

.....

.....

Παίζω με το κείμενο

5 Στο κείμενο με την ιστορία των διδύμων υπάρχουν προτάσεις που αναφέρονται στο ίδιο θέμα και εξηγούν καλύτερα η μία την άλλη. Ταίριαξε αυτές τις προτάσεις στην επόμενη σελίδα.

Αυτή είναι
η συνηθι-
σμένη τους
μέθοδο •

- Έχουν πάντα επιτυχίες σε όλα τα μαθήματα...

- Φοράνε ο ένας τα ρούχα του άλλου.

Και οι δυο
τους...
Υποδειγμα-
τικοί μαθητές!
Και πολλοί
προικισμένοι. •

- Μπαίνει ο ένας στην τάξη του άλλου.

- Έχουν παράλληλα εξαιρετικές επιδόσεις στα μαθήματα.

Τι εννοούμε όταν λέμε...

6 Ο συγγραφέας αποφάσισε να μην τελειώσει εδώ την ιστορία του. «Τους χρειάζεται ένα καλό μάθημα.

Κάτι που θα τους χαλάσει τα σχέδια, θα τους βάλει σε μπελάδες. Έτσι το πάθημα θα τους γίνει μάθημα!» σκέφτηκε.

Βάλε **X** σε αυτό που εννοούσε ο συγγραφέας με τις φράσεις:

- «τους χρειάζεται ένα καλό μάθημα»
  - Πρέπει να κάνουν περισσότερη ώρα μάθημα.
  - Πρέπει να τιμωρηθούν για κάτι που έκαναν, ώστε να μην το ξανακάνουν.
  - Πρέπει κάποιος να τους βοηθήσει στο μάθημα.

• «το πάθημα θα τους γίνει μάθημα»

- Το πάθημα είναι ένα μάθημα που διδάσκεται.
- Αυτό που παθαίνει κάποιος πρέπει να το διδάξει στους άλλους.
- Από αυτό που παθαίνει κάποιος, μαθαίνει και δεν το ξαναπαθαίνει.

7 Γράψε δύο προτάσεις οι οποίες να περιέχουν τις παρακάτω λέξεις: **μαθαίνω, μάθημα, μαθητής**

.....

.....

.....

.....

.....

Οι λέξεις **μαθαίνω**, **μάθημα**, **μαθητής** αποτελούν μια οικογένεια και αρχίζουν όλες με το ίδιο κομμάτι.

8 Βρες στο λεξικό σου τη λέξη μαθητής. Στη συνέχεια γράψε:

- Την πρώτη και την τελευταία λέξη αυτής της σελίδας του λεξικού.

.....

- Όλα τα ουσιαστικά που υπάρχουν στην ίδια σελίδα.

.....

.....

- Παρατήρησε σε ποια πτώση βρίσκονται τα παραπάνω ουσιαστικά και συμπλήρωσε τα λόγια της Σοφούλας στη σελίδα 52.

Στο λεξικό όλα τα ουσιαστικά είναι γραμμένα στην .....πτώση του ..... αριθμού.

9 Στο κείμενο ο Μπε και ο Ντε χαρακτηρίζονται ως υποδειγματικοί και προικισμένοι μαθητές. Αντιστοίχισε τους χαρακτηρισμούς αυτούς με τις σωστές σημασίες τους.

υποδειγματικός ●

● αυτός που έχει ταλέντο

● αυτός που αξίζει να τον μιμηθεί κανείς

προικισμένος ●

● αυτός που χρησιμεύει ως πρότυπο

● χαρισματικός

Παρατηρώ και γράφω

10 Βρες στο κείμενο και συμπλήρωσε τις παρακάτω προτάσεις.

Οι ..... Φουσκάλες
συμπληρώνουν θαυμάσια
ο ένας τον .....
Στο τέλος του .....
μπαίνει ο ένας στην τάξη
του .....

Ένα αστείο περιστατικό

.....
.....

.....
.....

.....
.....

.....
.....

Διηγούμαι με εικόνες

- 1** Συνέχισε την ιστορία βρίσκοντας ένα δικό σου ευχάριστο τέλος. Ζωγράφισέ το στο τέταρτο κουτάκι.
- 2** Δώσε έναν τίτλο για κάθε σκίτσο.
- 3** Διηγήσου στην ομάδα σου προφορικά το αστείο περιστατικό.
- 4** Γράψε στο τετράδιό σου την ιστορία που διηγήθηκες στην ομάδα σου.

Λεξιλόγιο

αίθουσα διδασκαλίας
αίθουσα εκδηλώσεων
αυλή
βιβλίο – βιβλιοθήκη
γραφείο δασκάλων
γραφείο διευθυντή
γράφω
γυμνάζομαι
γυμναστής – γυμνάστρια
δάσκαλος – δασκάλα
διαβάζω
διευθυντής – διευθύντρια
ζωγραφίζω
ηλεκτρονικός υπολογιστής
θρανίο
κασετίνα
κιμωλία
κόλλα
κυλικείο
λεξικό

μαθαίνω
μολύβι
ξυλομπογιά
ξύνω – ξύστρα
παίζω
πίνακας
σβήνω – σβήστρα
τετράδιο
τηλεόραση
χάρτης
ψαλίδι

*Τι μπορεί να έχει μέσα
για σχολική τσάντα;*

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Λέξεις που ακούς σε ένα σχολείο

ΧΩΡΟΙ .....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ΠΡΟΣΩΠΑ .....

.....

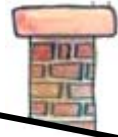
.....

.....

.....

.....

.....

ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ΤΙ ΚΑΝΩ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Στο σπίτι και στη γειτονιά

- 1 Αγαπητό μου ημερολόγιο
- 2 Η φίλη μας η Αργυρώ
- 3 Τα παιδικά μου παιχνίδια
- 4 Στη νέα μας γειτονιά

*Πώς είναι
οι σχέσεις μας
με τους άλλους;
Τι μας αρέσει
να παίζουμε;
Από το σπίτι και
τη γειτονιά μέχρι
το σχολείο η ζωή
έχει μεγάλο
ενδιαφέρον!*

Αγαπητό μου ημερολόγιο

*Από το ημερολόγιο
του Αριστείδα*

Κυριακή 24 Οκτωβρίου

Αγαπητό μου ημερολόγιο,

Σήμερα βρέχει και δεν μπορώ να βγω να παίξω με τους φίλους μου. Όταν είμαι στο σπίτι παίζω συνήθως με την αδελφή μου, αλλά δεν είναι το ίδιο.

Οι καλύτεροί μου φίλοι είναι ο Σάκης και ο Θανάσης. Μ' αρέσει πολύ να βγαίνω να παίξω στο δρόμο μαζί τους, αλλά με το σχολείο και την τηλεόραση δε μου μένει καιρός. Κοίτα. Ο Σάκης βλέπει την Τρίτη τα «Παπουτσάκια» κι ο Θανάσης βλέπει την Τετάρτη τον «Άνθρωπο Κατσαρίδα». Αυτό

το βλέπω κι εγώ. Τη Δευτέρα έχω Αγγλικά, και την Παρασκευή. Την Πέμπτη και το Σάββατο έχω πιάνο. Μένει μόνο η Κυριακή για να παίξουμε. Αλλά πολλές φορές την Κυριακή ο Σάκης έχει προπόνηση στο μπάσκετ. Και άλλες φορές ο Θανάσης πηγαίνει με τη μαμά και τον μπαμπά του επίσκεψη στη γιαγιά του.

Στις διακοπές, όμως, βγαίνω έξω κάθε μέρα. Γνωρίζω καινούριους φίλους και όλοι μαζί είμαστε μια αγαπημένη παρέα. Αλλά οι διακοπές είναι τόσο λίγες! Ξέρεις, αγαπητό μου ημερολόγιο,

ότι έχουμε σχολείο διακόσιες είκοσι
μία ημέρες το χρόνο;

Πες μου, αγαπητό μου ημερολό-
γιο, εσύ θα άντεχες;

Διασκευασμένο απόσπασμα
από το βιβλίο
της Ίλιας Χατζηπαναγιώτη
Αγαπητό μου ημερολόγιο Τάκη,
εκδ. Δελφίни

Ξεκλειδώνω το κείμενο

1 Με ποιες λέξεις και φράσεις
ο μαθητής απευθύνεται στο ημερο-
λόγιό του;

2 Συζήτησε στην τάξη ποιο είναι
το πρόβλημα του Αριστείδη.
Οι σημειώσεις σου θα σε βοηθή-
σουν να συμμετέχεις καλύτερα
στη συζήτηση.

Τι να φταίει άραγε;

Το πρόβλημα:

.....

.....

.....

.....

Η αιτία του προβλήματος σύμφωνα με το ημερολόγιο του Αριστείδη:

.....

.....

.....

.....

Τι θα πρότεινες στον Αριστείδη για να λύσει το πρόβλημά του;

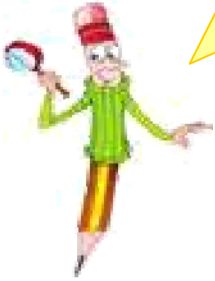
.....

.....

.....

.....

Παρατηρώ και μαθαίνω

Στο ημερολόγιο του Αριστείδη μερικές λέξεις αρχίζουν με κεφαλαίο γράμμα χωρίς να υπάρχει πριν από αυτές τελεία.

Τα ονόματά μας, οι μέρες της εβδομάδας, οι μήνες είναι **κύρια ονόματα**.

Στα κύρια ονόματα γράφουμε με το πρώτο γράμμα τους πάντα με **κεφαλαίο**.

Κύρια ονόματα είναι και τα ονόματα των γιορτών, των δρόμων, των πόλεων, των χωρών αλλά και τα ονόματα των νησιών, των βουνών, των ποταμών, των λιμνών.

3 Διάβασε προσεκτικά το ημερολόγιο του Αριστεΐδη και συμπλήρωσε τα ρήματα που λείπουν.

Ο Σάκης ..... την Τρίτη
τα «Παπουτσάκια».

Αυτό το ..... κι εγώ.

Τη Δευτέρα ..... Αγγλικά.

Ξέρεις, αγαπητό μου ημερολόγιο,
ότι ..... σχολείο διακόσιες
είκοσι μία ημέρες το χρόνο;

Όταν ..... στο σπίτι
παίζω συνήθως με την αδερφή
μου.

Ο Θανάσης και ο Σάκης .....
οι καλύτεροι μου φίλοι.

Όλοι μαζί .....
μια αγαπημένη παρέα.

Πρόσεξε τώρα τα ρήματα:
βλέπ-ω, βλέπ-ει. Αλλάζει
μόνο η κατάληξή τους.
Το ίδιο συμβαίνει και με
τα: έχ-ω, έχ-ουμε .

Βέβαια! Όλα τα ρήματα
κλίνονται. Έτσι μπορούμε
να καταλάβουμε σε ποιο
πρόσωπο αναφέρονται.
Εγώ βλέπω, αυτός βλέπει,
εγώ έχω, εμείς έχουμε.

Τι γίνεται όμως
με το ρήμα είμαι;

Το ρήμα είμαι κλίνεται
λίγο διαφορετικά.

Παίζω με τις λέξεις

4 Διάβασε προσεκτικά στη συνέχεια το ημερολόγιο του Αριστείδη και βάλε στον πίνακα Σ (Σωστό), όπου νομίζεις ότι οι σημασίες των προτάσεων είναι σωστές, και Λ (Λάθος), όπου είναι λανθασμένες.

Κυριακή, 7 Νοεμβρίου

Φίλε μου,

Δε μου βγαίνει από το μυαλό αυτό που έπαθα σήμερα! Αφού παιδεύτηκα να λύσω τα προβλήματα της Αριθμητικής, ετοιμάστηκα για να βγω να παίξω. Τότε ήρθε η μητέρα μου και μου είπε να τα ξαναγράψω, γιατί δεν έβγαιναν τα γράμματα! Μα είναι δυνατόν; Βγήκα από τα ρούχα μου. Αριθμητική έγγραφα, όχι Αντιγραφή! Έχω άδικο;

Τι να πεις, βέβαια, και συ; Κρυμμένος τόσες ώρες στο συρτάρι!

Τι λέω;	Τι σημαίνει;	Σ/Λ
Δε μου βγαίνει από το μυαλό. Βγαίνω να παίξω.	Ξεχνάω συνεχώς. Πηγαίνω έξω να παίξω.	
Δε βγαίνουν τα γράμματα.	Δεν μπορώ να σβήσω τα γράμματα.	
Βγαίνω από τα ρούχα μου.	Είμαι πολύ θυμωμένος, αγανακτώ.	

- **Διάβασε ξανά τις προτάσεις που σημείωσες ότι η σημασία τους είναι λάθος. Γράψε τη σωστή σημασία.**

.....

.....

.....

.....

Γράφω σωστά

5 Υπογράμμισε στο κείμενο τις μέρες της εβδομάδας. Να τις γράψεις με τη σειρά.

Κυριακή, ...
.....
.....

6 Θυμήσου τις λέξεις του κειμένου και συμπλήρωσε τα **ι**, **η**, **ει**, βάζοντας τόνο όπου χρειάζεται.

η τηλεόρασ___, το ___μερολόγιο,
αυτός βλέπ___, εμείς ___μαστε μαζ___.

Η φίλη μας η Αργυρώ

Η Αργυρώ γελάει, η Αργυρώ
τραγουδάει.
Η Αργυρώ στα χέρια του μπαμπά
πετάει,
η Αργυρώ κάνει κούνια και
χαμογελάει.
Η Αργυρώ είναι καλή, η Αργυρώ
είναι πονηρή,

η Αργυρώ είναι χαρούμενη,
η Αργυρώ είναι λυπημένη.
Η Αργυρώ χορεύει, η Αργυρώ
ΙΠΠΕΥΕΙ.
Η Αργυρώ στη θάλασσα κοίτα πώς
κολυμπάει,
η Αργυρώ στα βράχια κρύβεται και
μας γελάει.
Η Αργυρώ κρύβεται, η πονηρή!
Η Αργυρώ φανερώνεται με δυνατή
φωνή.
Η Αργυρώ είναι άγρια και
θυμωμένη,

η Αργυρώ είναι περήφανη κι
ευχαριστημένη.
Η Αργυρώ τσαλαβουτάει, η Αργυρώ
στριφογυρνάει.
Η Αργυρώ από το αυτοκίνητο μας
χαιρετάει.
Η Αργυρώ μες στο μουσείο βόλτα
πάει.
Η Αργυρώ λύνει σωστά την
άσκηση,
η Αργυρώ τη λύνει λάθος.
Η Αργυρώ νιώθει αδύναμη και
κλαίει,

η Αργυρώ νιώθει δυνατή και τίποτα
δε λείπει. [...]

Η Αργυρώ με πινέλα χαίρεται
να ζωγραφίζει
κι ύστερα τις ζωγραφιές πετά ή
τις χαρίζει.

Η Αργυρώ το σκοτάδι νιώθει
γύρω της και το φοβάται,
αγκαλιές θέλει για να ζεσταθεί
και παραμύθια για να κοιμηθεί.

Αυτή είναι η Αργυρώ:
ένα παιδάκι σαν εμένα,
ένα παιδάκι σαν κι εσένα.

Τζιν Γουίλλις,
Η Αργυρώ γελάει,
απόδοση
Φίλιππος Μανδηλαράς,
εκδ. Πατάκη

Ξεκλειδώνω το κείμενο

1 Διάβασε την τελευταία πρόταση του κειμένου. Ποιος μιλά για την Αργυρώ;

2 Χρωμάτισε τις λέξεις και τις φράσεις του κειμένου που φανερώνουν πώς νιώθει η Αργυρώ.

3 Σε τι μοιάζεις με την Αργυρώ και σε τι διαφέρεις;

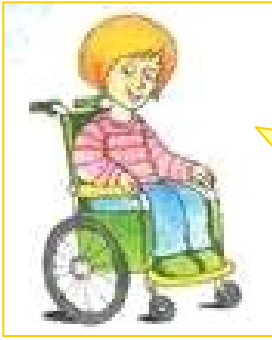
Παρατηρώ και μαθαίνω

Η Αργυρώ γελά**ει**,
η Αργυρώ τραγουδά**ει**.
Η Αργυρώ χορεύ**ει**,
η Αργυρώ ιππεύ**ει**.
Η Αργυρώ κρύβε**ται**, η πονηρή!
Η Αργυρώ φανερώ**νεται** με δυνατή
φωνή.

Τα ρήματα αυτά μας δεί-
χνουν **τι κάνει συνήθως**
η Αργυρώ. Είναι σε χρόνο
Ενεστώτα.

4 Τώρα μας μιλά η Αργυρώ και λέει η ίδια τι κάνει. Ξαναγράψε τα ρήματα στη σελίδα 77.

Γελάω, τρ.....,
Χ....., Ι.....,
κρύβομαι, φ.....

Τα ρήματα που έγραψες
χωρίζονται σε δύο κατηγορίες. Αυτά που τελειώνουν σε **-ω** και αυτά που τελειώνουν σε **-μαι**.

Παίζω με τις λέξεις

5 Διάβασε προσεκτικά το κείμενο και βρες τις αντίθετες λέξεις.

χαρούμενη .....

αδύναμη .....

γελάει .....

κρύβεται .....

6 Σχημάτισε σύνθετες λέξεις με δεύτερο συνθετικό τη λέξη «γελώ».

α' συνθετικό   β' συνθετικό

χάσκω + γελώ = χασκογελώ

κρυφά + γελώ = ...

περί + γελώ = ...

.....

.....

.....

- Γράψε κάτω από την κάθε εικόνα στη σελίδα 78 όποια από τις παραπάνω λέξεις ταιριάζει.
- Φτιάξε με την ομάδα σου και διηγήσου μια σύντομη ιστορία για κάθε εικόνα.

Γράφω σωστά

7 Συμπλήρωσε τα γράμματα που λείπουν, βάζοντας τόνο όπου χρειάζεται.

Η Αργυρώ στη θάλα__α κ__τα πώς
κολυμπά__, η Αργυρώ στα βράχια
κρύβεται__ και μας γελά__.

8 Θυμήσου τις λέξεις του κειμένου.

γελάω – γελώ,
τραγουδάω – τραγουδώ,
κρύβω – κρύβομαι,
φοβάμαι,
πονηρός –ή –ό,
αδύναμος –η –ο

Τα παιδικά μου παιχνίδια

Κάποιο απόγευμα, καθώς παίζαμε στην πλατεία του Μέτελα, πλάι στο γιαλό, μια κυρία μάς φώναξε απ' το παράθυρο του σπιτιού της και μας κάλεσε ν' ανεβούμε να μας κεράσει τσάι με βουτήματα. Όλη η παρέα, θα 'μαστε τέσσερις πέντε, ανεβήκαμε γρήγορα τις σκάλες που οδηγούσαν στο διαμέρισμα της μυστηριώδους κυρίας. Τη θυμάμαι ακόμη, καθώς είχε τα άσπρα της μαλλιά χτενισμένα προσεκτικά προς τα πίσω σε κότσο, με πρόσχαρο, ευγενικό πρόσωπο. Εκείνο που με εντυπωσίασε ήταν το επίσημο φόρεμά της και οι ευγενικοί της τρόποι.

Μας έβαλε να καθίσουμε γύρω γύρω από ένα μεγάλο καρυδένιο τραπέζι και σε λίγο έφτασε με

τα σερβίτσια, το τσάι, τα βούτυρα,
τις μαρμελάδες και τα βουτήματα.
Όλα, φυσικά, ήταν ευρωπαϊκά, από
το εξωτερικό, μιας και ήταν, όπως
οι περισσότερες από το Αργοστόλι,
γυναίκα και μάνα καπετάνιου.
Μας περιποιόταν με μεγάλη στοργή
και φαινόταν καθαρά πως έπαιρνε
χαρά απ' τα χαρούμενα πρόσωπά
μας...

Όταν τελειώσαμε και ετοιμαζόμασταν να φύγουμε, τότε, προφανώς για να παρατείνει την παρουσία μας, έβγαλε απ' το κομοδίνο ένα μεγάλο ξύλινο κουτί ζωγραφιστό, το τοποθέτησε στο τραπέζι και το άνοιξε. Δεκάδες πολύχρωμα γραμματόσημα μαγέψανε τα μάτια μας. «Κάθε φορά που θα έρχεστε, θα σας κάνω δώρο από δέκα γραμματόσημα στον καθένα».

Εγώ, αμέσως μετά, αγόρασα ένα χοντρό τετράδιο και άρχισα να κατατάσσω τα γραμματόσημά μου κατά χώρα και κατά σειρά. Μυήθηκα στα μυστικά του συλλέκτη και θυμάμαι ότι κάθε μέρα μετά το σχολείο και πριν βγω στη γειτονιά για να παίξω ήμουν καθισμένος μπροστά στην αγαπημένη μου συλλογή τουλάχιστον για μία ώρα. Διατήρησα αυτή τη μανία έως ότου

τελείωσα το Γυμνάσιο. Σήμερα
το τετράδιο αυτό -δώρο στα εγγόνια
μου- βρίσκεται φυλαγμένο στο σπίτι
της κόρης μου της Μαργαρίτας.

Μίκης Θεοδωράκης,
«Τα παιδικά μου παιχνίδια»,
από το βιβλίο *Χάριν παιδιάς*,
σε επιμέλεια Ιουλίας Ηλιοπούλου,
εκδ. Ίκαρος

Ξεκλειδώνω το κείμενο

1 Συμπλήρωσε τι κάνουν με
τα γραμματόσημα τα πρόσωπα
της ιστορίας.

Η κυρία

- Δείχνει στα παιδιά .....

.....

.....

- Κάθε φορά που τα παιδιά την επισκέπτονται .....
- .....
- .....

Ο Μίκης όταν ήταν παιδί

- .....
- .....
- .....

Ο Μίκης τώρα που είναι μεγάλος

- .....
- .....
- .....

2 Για ποιους λόγους η κυρία ήθελε να παρατείνει την παρουσία των παιδιών στο σπίτι της;

3 Πώς νιώθουν με την παρουσία της κυρίας τα παιδιά;

4 Ποιος είχε αρχικά τα γραμματόσημα; Ποιοι τα απέκτησαν στη συνέχεια; Βάλε στη σωστή σειρά τα πρόσωπα της παρένθεσης.
(η Μαργαρίτα, ο Μίκης, η κυρία, τα εγγόνια του Μίκη)

.....
.....
.....

Παρατηρώ και μαθαίνω

5 Συμπλήρωσε με τη λέξη που δείχνει πώς είναι:

Εμφάνιση

τα μαλλιά της κυρίας: **άσπρα**

το πρόσωπο της κυρίας: .....

.....

το φόρεμα της κυρίας: .....

.....

Συμπεριφορά

οι τρόποι της κυρίας: .....

.....

η στοργή με την οποία περιποιόταν
τα παιδιά: .....

6 Βρες στην τρίτη παράγραφο
του κειμένου τις λέξεις που
μας πληροφορούν:

για **το μέγεθος** του κουτιού:

..... ΚΟΥΤΙ

για **το υλικό** από το οποίο ήταν

φτιαγμένο: .....ΚΟΥΤΙ

για **την εμφάνιση** του κουτιού:

ΚΟΥΤΙ .....

Οι λέξεις που συμπλήρωσες στις παραπάνω ασκήσεις λέγονται **επίθετα**. Περιγράφουν τα ουσιαστικά και μας δίνουν πληροφορίες για αυτά.

7 Διάβασε το κείμενο και συμπλήρωσε τις παρακάτω προτάσεις απαντώντας στις ερωτήσεις που είναι στις παρενθέσεις.

Καθώς παίζαμε στην πλατεία (ποιανού;) **του** ....., μια κυρία μάς φώναξε απ' το παράθυρο (τίνος;) **του** ..... της. Σήμερα το τετράδιο αυτό βρίσκεται φυλαγμένο στο σπίτι (ποιανής;) **της** ..... μου **της Μαργαρίτας**.

Τα ουσιαστικά που συμπλήρωσες απαντώντας στις ερωτήσεις **ποιανού, ποιανής, τίνος** βρίσκονται σε **γενική πτώση**.

Παίζω με τις λέξεις

8 Για να διαβάσεις το παρακάτω διαφημιστικό κείμενο, συμπλήρωσε τις λέξεις της παρένθεσης στην κατάλληλη πτώση (συλλέκτης, συλλογή, συλλεκτικός).

Θαλασσινές διαδρομές

Ο Ελληνικός Συλλεκτικός Κύκλος παρουσιάζει, στη ..... «Θαλασσινές διαδρομές», τέσσερα ελληνικά ιστιοφόρα ζωγραφισμένα σε εκλεκτή πορσελάνη. Μη χάσετε

τη μοναδική ευκαιρία να αποκτή-
σετε αυτά τα πανέμορφα

..... κομμάτια.

Ο αριθμός των έργων που θα
κυκλοφορήσουν είναι μικρός.

Γι' αυτό κάθε .....

μπορεί να παραγγείλει
μόνο μία

9 Χώρισε τις παρακάτω λέξεις
σε συλλαβές:

γράμμα, γραμματόσημα,
γραμματοκιβώτιο, συλλογή

.....
.....
.....
.....

Τα όμοια γράμ-μα-τα χωρίζονται.

Γράφω σωστά

10 Πρόσεξε την περιγραφή της κυρίας στην πρώτη παράγραφο του κειμένου. Συμπλήρωσε την παρακάτω πρόταση βάζοντας τα επίθετα της παρένθεσης, όπου ταιριάζουν, στο σωστό γένος και αριθμό.

(επίσημος, πρόσχαρος, μυστηριώδης, άσπρος, ευγενικός)

Θυμάμαι την .....
κυρία με τα ..... μαλλιά,
το ..... πρόσωπο,
το ..... φόρεμα και
τους ..... τρόπους.

11 Θυμήσου τις λέξεις
του κειμένου.

παίζω, το παιχνίδι, τα εγγόνια,
το διαμέρισμα, τα μαλλιά,
η συλλογή, το πρόσωπο,
ευγενικός -ή-ό

Αύριο Ανθολόγιο

Στη νέα μας γειτονιά

Η Ελένη με την οικογένειά της μόλις μετακόμισε. Ας γνωρίσουμε τη νέα της γειτονιά.

Το σπίτι στον Άγιο Δημήτρη θεωρήθηκε μικρό για την εξαμελή μας οικογένεια. [...] Το καινούριο μας σπίτι ήταν κι αυτό μέσα σε κτήμα, μαζί μ' άλλα δυο σπίτια, χτισμένα μακριά το ένα από το άλλο. Είχε λίγα οπωροφόρα, αρκετά κυπαρίσσια και πευκάκια. Στη μέση του δέσποζε με τη θεόρατη κορμοστασιά του το μεγαλύτερο πεύκο που έχετε δει. Τέσσερις φορές ψηλότερο από τη στέγη του σπιτιού, μ' απλωμένα τα χοντρά κλαδιά του σαν ομπρέλα. Ήταν το καμάρι της γειτονιάς.

Αμέσως, στο μεγάλο πρώτο κλαδί του, κρέμασε με γερές αλυσίδες ο πατέρας μου την κούνια.

Στο μεγαλύτερο από τα τρία σπίτια έμεναν οι ιδιοκτήτες. Ο κύριος Σταμάτης με τη γυναίκα του, την κυρία Ειρήνη, και το γιο τους, τον Παρασκευά. Ήταν συνομήλικός μου, κι απ' την πρώτη στιγμή γίναμε φίλοι και παραμένουμε μέχρι σήμερα, με τις οικογένειές μας, το ίδιο δεμένοι.

Στο τρίτο, το μικρότερο σπίτι, έμενε ο κυρ Φάνης, ο κουρέας, με τη γυναίκα του, την κυρία Οδύσ-

σεια. Όλοι εξαιρετικοί άνθρωποι, ιδιαίτερα ο κυρ Σταμάτης. Σοβαρός, καλόψυχος κι υπομονετικός. Ποτέ δε μας μάλωσε. Πάντα μας συμβούλευε. Ήταν -ας πούμε- ο σοφός της γειτονιάς μας.

Η καινούρια παιδική μας ομάδα σε λίγες μέρες ήταν έτοιμη. Σχεδόν όλα τα παιδιά ήμασταν συνομήλικα. Μεταξύ μας υπήρχε διαφορά ένα το πολύ δύο χρόνια πάνω ή κάτω από την ηλικία μου. Η Βαρβάρα, η Αργυρώ, ο Αντώνης, ο Αλέκος, ο Στέλιος, ο Παρασκευάς κι εγώ γίναμε επτά. Πότε πότε έμπαινε στην παρέα μας κι ο Βασιλάκης -ο αδερφός μου- και ο Γιάγκος -ο αδερφός του Στέλιου- που ήτανε λίγο μικρότεροι.

Λέλα Πεταλά-Παπαδοπούλου,
Αξέχαστα χρόνια, εκδ. Πατάκη

Ξεκλειδώνω το κείμενο

1 Για ποιο λόγο μετακόμισε η οικογένεια της Ελένης σε καινούριο σπίτι;

2 Πώς ήταν η νέα γειτονιά; Ποιοι έμεναν εκεί; Συμπλήρωσε λέξεις και φράσεις που μας δίνουν πληροφορίες για τους ανθρώπους, τη φύση και τα σπίτια.

▶ Οι άνθρωποι

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

● Η φύση

.....

.....

.....

.....

.....

.....

● Τα σπίτια

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- Παρατήρησε με το διπλανό ή τη διπλανή σου προσεκτικά την εικόνα στη σελίδα 94 και βρείτε ποια οικογένεια μένει σε ποιο σπίτι.

3 Καθώς διαβάζουμε ένα κείμενο, οργανώνουμε τις πληροφορίες που βρίσκουμε σε αυτό. Συμπλήρωσε το παρακάτω διάγραμμα βάζοντας στη σωστή θέση τις πληροφορίες για τη νέα γειτονιά της Ελένης.

Τι υπάρχει στο κτήμα

- Δέντρα
  - α) οπωροφόρα
  - β) κυπαρίσσια
  - γ) .....
- Σπίτια
  - α) το σπίτι της Ελένης και της οικογένειάς της
  - β) .....
  - .....
  - γ) .....
  - .....

Παίζω με τις λέξεις

4 Η λέξη **δέσποζε** στο λεξικό έχει πολλές σημασίες. Κύκλωσε τη σημασία που ταιριάζει καλύτερα στο κείμενο του μαθήματος.

δεσπόζω (ρήμα) κυριαρχώ // εξουσιάζω // ξεχωρίζω

5 Συμπλήρωσε το παρακάτω κείμενο με λέξεις από την οικογένεια της λέξης **γειτονιά**, στην κατάλληλη πτώση.

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΛΕΞΕΩΝ
γειτονιά, γείτονας, γειτονεύω,
γειτονόπουλο, γειτονικός

Χτες όλα τα .....
μαζευτήκαμε για να παίξουμε
ποδόσφαιρο στο μοναδικό ελεύ-
θερο χώρο της ..... μας:
ένα χορταριασμένο οικόπεδο, όπου
οι ..... βγάζουν βόλτα
τα κατοικίδιά τους.

Το παιχνίδι είχε ανάψει για
τα καλά, όταν ύστερα από
μια δυνατή κλοτσιά η μπάλα προσ-
γειώθηκε στο τζάμι του μοναδικού
σπιτιού, που ..... με

το οικόπεδο. Μια κυρία
βγήκε από το .....
σπίτι και άρχισε να μας
κυνηγά με ένα σκουπόξυλο.
Μέσα σε δευτερόλεπτα
είχαμε όλοι σκορπίσει.

Γράφω σωστά

6 Παρατήρησε το κείμενο και συμπλήρωσε τα γράμματα που λείπουν, βάζοντας τόνο όπου χρειάζεται.

Το κ__νούριο μας σπít __ήταν κι αυτό μέσα σε κτ __μα, μαζί με ά__α δύο σπί__τια, χτ__σμένα μακρ__ά το ένα από το ά__ο.

7 Θυμήσου τις λέξεις του κειμένου.

η γειτονιά, ο γείτονας,
η οικογένεια, μετακομίζω, μένω,
καινούριος -α-ο, παιδικός -ή-ό,
γειτονικός -ή-ό

Λεξιλόγιο

Συμπλήρωσε σωστά τα γράμματα και τους τόνους που λείπουν από τις λέξεις στην επόμενη σελίδα. Για να ελέγξεις αν τις έγραψες σωστά, δίπλωσε τη σελίδα.

Ουσιαστικά

Δ__τέρα
γ__τονας
γ__τονιά
διαμέρ_σμα
ε__όνια
ημερολόγ__
Κ_ριακή
μα__ιά
οικογέν__α
π__χνίδι
Παρασκ__ή
Πέμπτ_
πρόσ_πο
Σά__ατο
συ__ογή
Τ_τάρτη
τ_λεόραση
Τρ_τη
φίλ_ς

ΔΙΠΛΩΣΤΕ ΑΡΙΣΤΕΡΑ

Επίθετα

αδ_ναμος -η-ο
γ__τονικός -ή-ό
ευγεν_κός -ή-ό
κ__νούριος -α -ο
π__δικός -ή-ό
πον_ρός -ή-ό

Ρήματα

γελά_, γελ_
είμ__
έρχομ_
κρ_βω, κρύβομ__
μέν_
μετακομίζ_
σκέφτομ__
σ_ζητώ
τραγουδά_ ,
τραγουδ_
τσακώνομ__
φοβάμ__
χρειάζομ__

Ουσιαστικά

Δευτέρα
γείτονας
γειτονιά
διαμέρισμα
εγγόνια
ημερολόγιο
Κυριακή
μαλλιά
οικογένεια
παιχνίδι
Παρασκευή
Πέμπτη
πρόσωπο
Σάββατο
συλλογή
Τετάρτη
τηλεόραση
Τρίτη
φίλος

ΔΙΠΛΩΣΤΕ ΔΕΞΙΑ

Επίθετα

αδύναμος -η-ο
γειτονικός -ή-ό
ευγενικός -ή-ό
καινούριος -α -ο
παιδικός -ή-ό
πονηρός -ή-ό

Ρήματα

γελάω, γελώ
είμαι
έρχομαι
κρύβω, κρύβομαι
μένω
μετακομίζω
σκέφτομαι
συζητώ
τραγουδάω ,
τραγουδώ
τσακώνομαι
φοβάμαι
χρειάζομαι

Στη γη και στη θάλασσα

- 1 Σπίτι με κήπον
- 2 Γάτος από σπίτι ζητά νέα οικογένεια
- 3 Οι ακροβάτες της θάλασσας
- 4 Γη και θάλασσα
- 5 Οι μικροί ταξιδιώτες ανεβαίνουν στο βουνό

Ταξιδεύουμε στη μαγευτική φύση, στο βουνό και στη θάλασσα. Κάνουμε βόλτες σε κήπους σπιτιών στην εξοχή. Γινόμαστε φίλοι με τα ζώα.

Σπίτι με κήπον

Ήθελα να 'χω ένα σπίτι εξοχικό
μ' έναν πολύ μεγάλο κήπο

-όχι τόσο

για τα λουλούδια, για τα δέντρα,
και τες πρασινάδες
(βέβαια να βρίσκονται κι αυτά·

είν' ευμορφότατα*)

αλλά για να 'χω ζώα. Α να 'χω ζώα!
Τουλάχιστον επτά γάτες

-οι δυο κατάμαυρες,

και δυο σαν χιόνι κάτασπρες,

για την αντίθεση.

Ένα σπουδαίο παπαγάλο,

να τον αγροικώ*

να λέγει πράγματα μ' έμφαση και

πεποίθησιν*.

Από σκυλιά, πιστεύω τρία

θα μ' έφθαναν.

Θα 'θελα και δυο άλογα (καλά είναι
τ' αλογάκια).

Κι εξάπαντος* τρία, τέσσερα
απ' τ' αξιόλογα
τα συμπαθητικά εκείνα ζώα,
τα γαϊδούρια,
να κάθονται οκνά* , να χαίροντ'
οι κεφάλες των.

Κωνσταντίνος Καβάφης,
Άπαντα Ποιητικά, εκδ. Ύψιλον

---

*ευμορφότατα: πάρα πολύ όμορφα

*αγροικώ: ακούω

*εξάπαντος: οπωσδήποτε

*οκνά: τεμπέλικα

*μ' έμφαση και πετποίθησιν:
έντονα και με σιγουριά

**Φωτ/φία: R. Meazza/ON LOCATION,
περ. Γεωτρόπιο, της εφημ. Ελευθε-
ροτυπία**

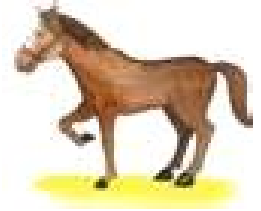
Ξεκλειδώνω το κείμενο

1 Γιατί ο κήπος πρέπει να είναι
μεγάλος και το σπίτι να βρίσκεται
στην εξοχή.

2 Γράψε τα χαρακτηριστικά των ζώων του κήπου.

 <u>Ζώα</u>	 <u>Χαρακτηριστικά</u>
γάτες	....
παπαγάλος	....
γαϊδούρια	....

3 Βρες πόσοι στίχοι αναφέρονται σε κάθε ζώο στο ποίημα που διάβασες.

γάτες

δύο στίχοι

παπαγάλος

.....

σκυλιά

.....

άλογα

.....

γαϊδούρια

.....

4 Σε ποιο ζώο αφιερώνονται οι περισσότεροι στίχοι και γιατί;

.....

.....

.....

Σχεδιάζω και συζητώ

3 Σε συνεργασία με τους συμμαθητές και τις συμμαθήτριάς σου,

σχεδίασε σε λευκό χαρτί του μέτρου το σπίτι του ποιήματος με τον κήπο του. Σχεδίασε δέντρα, λουλούδια ή ζώα στη θέση που επιθυμείς.

6 Ποιο από τα ζώα που αναφέρονται στο ποίημα συμπαθείς περισσότερο; Γιατί;

Φαντάζομαι και παίζω

7 Διάλεξε ένα από τα ζώα του κήπου. Με τους συμμαθητές σου που συμπαθούν το ίδιο ζώο φτιάξε μια ομάδα. Πήγαινε με την ομάδα σου σ' ένα χώρο της αίθουσας, όπου μπορείς να κινηθείς άνετα. Ο καθένας παίζει το ρόλο του σύμφωνα με τις οδηγίες του δασκάλου.

8 Η κάθε ομάδα συζητά και παρουσιάζει ένα στιγμιότυπο από τη ζωή του ζώου που έχει διαλέξει (εκφράστε την άποψή σας: **πώς τα περνάτε; συμβιώνετε καλά με τα υπόλοιπα ζώα; τι δυσκολίες αντιμετωπίζετε;**).

Έπειτα από χρόνια...

9 Τα χρόνια έχουν περάσει και ο πληθυσμός των ζώων του κήπου έχει αυξηθεί. Ο ιδιοκτήτης του σπιτιού θέλει να μεταφέρει ορισμένα ζώα σε άλλο μέρος. Γι' αυτόν το λόγο κάνετε γενική συνέλευση και συζητάτε το θέμα. Τι θα προτείνετε στον ιδιοκτήτη του σπιτιού;

10 Η κάθε ομάδα γράφει τις προτάσεις της σε χρωματιστό χαρτί και στο τέλος τις υπογράφει. Όλη

η ομάδα διαβάζει με το κατάλληλο ύφος αυτές τις προτάσεις και τις παραδίδει στο δάσκαλο, που παίζει το ρόλο του ιδιοκτήτη.

Παρατηρώ και μαθαίνω

Πρόσεξες ότι κάποιες λέξεις του ποιήματος έχουν χάσει κάποιο γράμμα και στη θέση του υπάρχει το σημαδάκι ' ;

Ήθελα να 'χω ένα σπίτι εξοχικό
μ' έναν πολύ μεγάλο κήπο

Το σημαδάκι ' λέγεται **απόστροφος** και μπαίνει όταν χάνεται το πρώτο ή το τελευταίο γράμμα μιας λέξης. Έτσι, ακούγονται καλύτερα οι λέξεις.

Παίζω με τις λέξεις

11 Παρατήρησε τις παρακάτω αγγελίες και διαφημίσεις και γράψε τις λέξεις που έχουν την ίδια σημασία με τη λέξη «σπίτι». Μην ξεχάσεις να γράψεις τις λέξεις αυτές μαζί με το άρθρο.

Κύθνος. ΠΩΛΕΙΤΑΙ πέτρινη, παραδοσιακή κατοικία δίπλα στη θάλασσα. Τηλέφωνο για πληροφορίες.

Καλαμπάκα ΠΩΛΕΙΤΑΙ οικία επιπλωμένη, σε καλή κατάσταση, με θέα τους βράχους των Μετεώρων.

Αποκτήστε κι εσείς το δικό σας σπιτικό! Στην Τράπεζά μας θα βρείτε το χαμηλότερο επιτόκιο για δάνειο πρώτης κατοικίας.

Οι λέξεις που έχουν παρόμοια σημασία λέγονται **συνώνυμες**.

Γράφω σωστά

12 Αντικαθιστώ τις εικόνες με λέξεις του ποιήματος.

Ήθελα να 'χω τουλάχιστον επτά

..... , ένα σπουδαίο

..... ,

τρία ..... ,

δύο ..... και τρία

τέσσερα ..... .

13 Θυμήσου τις λέξεις του ποιήματος.

το σπίτι, ο κήπος, τα ζώα,
ο σκύλος, το γαϊδούρι,
συμπαθητικός -ή-ό

Περιεχόμενα

Ας γνωριστούμε καλύτερα	6
Τα απίθανα μολύβια	9

Πάλι μαζί!

1. Θαλασσινό σχολείο.....	13
2. Επιστροφή στα θρανία!	18
3. Το σχολείο ταξιδεύει στο χρόνο.....	25
4. Δημοτικό Σχολείο Τρικάλων Ημαθίας.....	34
5. Δεν είναι τρελοί οι δίδυμοι! ..	43
6. Ένα αστείο περιστατικό	54
<u>Λεξιλόγιο</u>	56

Στο σπίτι και στη γειτονιά

1. Αγαπητό μου ημερολόγιο	61
2. Η φίλη μας η Αργυρώ	71
3. Το παιδικά μου παιχνίδια.....	81

4. Στη νέα μας γειτονιά.....	93
<u>Λεξιλόγιο</u>	102

Στη γη και στη θάλασσα

1. Σπίτι με κήπον.....	106
------------------------	-----

Βάσει του ν. 3966/2011 τα διδακτικά βιβλία του Δημοτικού, του Γυμνασίου, του Λυκείου, των ΕΠΑ.Λ. και των ΕΠΑ.Σ. τυπώνονται από το ΙΤΥΕ - ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ και διανέμονται δωρεάν στα Δημόσια Σχολεία. Τα βιβλία μπορεί να διατίθενται προς πώληση, όταν φέρουν στη δεξιά κάτω γωνία του εμπροσθόφυλλου ένδειξη «ΔΙΑΤΙΘΕΤΑΙ ΜΕ ΤΙΜΗ ΠΩΛΗΣΗΣ». Κάθε αντίτυπο που διατίθεται προς πώληση και δεν φέρει την παραπάνω ένδειξη θεωρείται κλεψίτυπο και ο παραβάτης διώκεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 7 του νόμου 1129 της 15/21 Μαρτίου 1946 (ΦΕΚ 1946,108, Α').

Απαγορεύεται η αναπαραγωγή οποιουδήποτε τμήματος αυτού του βιβλίου, που καλύπτεται από δικαιώματα (copyright), ή η χρήση του σε οποιαδήποτε μορφή, χωρίς τη γραπτή άδεια του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού / ΙΤΥΕ - ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ.